

Posudek vedoucí práce

Radim Jakubec – *Prvky fantastična v díle Nikdo se nedívá Josého Luíse Peixota, 2024*

FF UK, 49 stran

Předkládaná bakalářská práce měla za cíl podat přehled různých projevů fantastična v románu *Nikdo se nedívá* (Nenhum olhar, 2000) od současného portugalského spisovatele Josého Luíse Peixota. Výrazně experimentální román zdánlivě připomíná neorealisticou regionální literaturu. Cyklický děj se odehrává v chudém, vyprahlém, rurálním Alenteju, ale prostor i chování jeho obyvatel postupně získává fantaskní podobu, kterou lze přirovnat k románům magického realismu.

Práce je logicky rozdělená do šesti kapitol. Představuje spisovatele, stručně shrnuje obě „knihy“, na které je rozdělený analyzovaný román, zmiňuje metodologii a poté se, v kapitole šest, pouští do rozboru jednotlivých motivů fantastična. Radim Jakubec se snažil dokázat, zda jsou tyto motivy dostatečné pro to, aby se román *Nikdo se nedívá* mohl literárně-kriticky řadit k proudu portugalské fantastické literatury.

U obhajoby bych poprosila o velmi stručné shrnutí závěru práce a okomentování výsledků literárního rozboru, zejména k přihlídnutí k biblickým motivům. Vysvětlení by si jistě zasloužilo spojení „biblický fantaskní motiv“, použité na str. 30: „Při konstrukci „reality za realitou“ používá José Luís Peixoto velké množství dalších biblických motivů a aluzí, které by autor závěrečné práce zařadil do kategorie biblických fantaskních motivů.“

Práce se totiž, kromě některých velmi přínosných a zajímavých pasáží, např. kapitola o Alenteju či závěrečná analýza motivu smrti, vyznačuje určitou chaotičností. Za výrazný nešvar považuji metodologické představení děl několika teoretiků fantastické literatury: Rogera Cailloise, H. P. Lovecrafta, Tzvetana Todorova či Jaimeho Alazrakiho, ke kterým se následný rozbor tolik nevztahuje, ale vztahuje se naopak k dílu české teoretičky Lady Hazaiové, která není v rámci metodologie představená vůbec.

Autor bakalářské práce, jak se skutečně sám autor v práci nezvykle pomocí 3. osoby jednotného čísla v textu nazývá, na předkládané bakalářské práci pracoval dlouho a několikrát ji konzultoval. Některé kapitoly přepracovával, některé nekonzultoval vůbec. I u konzultovaných částí si ovšem ne vždy nechal poradit. Za výrazné pochybení považuji nerespektování normy úpravy akademických prací definované Ústavem románských studií v souladu s normou platnou pro celou Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. Název analyzovaného díla není psaný kurzívou ani v abstraktu, bez kurzívy je uváděn místy pouze portugalský název *Nenhum olhar*. Děje se tak i v úvodu práce (s. 2.), na následující straně stejného úvodu se ovšem objeví v uvozovkách. Silnou slabinou je formát poznámek pod čarou, u kterých navíc splývá, zda jde o přímou citaci, parafrázi či srovnání. Čtenář bez popisku nemůže tušit, že jméno uvedené za názvem knihy v poznámce pod čarou je jméno překladatele či překladatelky. Problémem je místy i česká gramatika, např. „tvárné léta“ (s. 4) či stylistika, např.: Kromě fyzických úmrtí se v knize vyskytují postavy, které jsou sice formálně na živu, navenek nicméně nejsou schopny žádného relevantního projevu života.“ (s. 36)

Rok prvního portugalského vydání románu *Nikdo se nedívá* je 2000, ač je místy uváděno 2001 (např. v abstraktu práce). Druhé jméno spisovatele v práci osciluje mezi Luis, Luís, Luiz a Luíz.

Navzdory výše uvedeným výtkám, předkládaná práce Radima Jakubce svým rozsahem a záběrem hraničně splňuje nároky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení dobře.

V Praze, 28. 1. 2024

Mgr. Karolina Válová, Ph.D.